

#SOTEU

PREJAV O STAVE ÚNIE 2021

URSULA VON DER LEYENOVÁ

POSILŇOVANIE DUŠE NAŠEJ ÚNIE

Úvod

Vážený pán predsedá, vážené poslankyne, vážení poslanci,
mnohí ľudia majú dojem, že ich život sa zastavil, zatiaľ čo svet napreduje rýchlejšie než predtým.

Niekedy je ťažké pochopiť obrovskú rýchlosť, akou sa na nás valia udalosti, a závažnosť výziev, ktoré sú pred nami.

Toto je aj čas na sebaspytovanie. Od ľudí, ktorí prehodnocujú svoj vlastný život, až po širšie diskusie o rozdeľovaní vakcín a o spoločných hodnotách.

Ked' sa však pozriem späť na tento rok, ak sa zameriam na súčasný stav Únie, vo všetkom, čo robíme, vidím silnú dušu.

Robert Schuman povedal: *Európa potrebuje dušu, ideál a politickú vôľu, ktorá by tomuto ideálu slúžila.*

Za posledných dvanásť mesiacov Európa uviedla tieto slová do života.

V najväčšej celosvetovej zdravotnej kríze za posledných sto rokov sme sa rozhodli postupovať spoločne tak, aby každá časť Európy mala rovnaký prístup k životne dôležitým vakcínam.

V najhlbšej celosvetovej hospodárskej kríze za posledné desaťročia sme sa rozhodli postupovať spoločne cez nástroj NextGenerationEU.

A v najväznejšej kríze v dejinách našej planéty sme sa opäť rozhodli spoločne postupovať cez Európsku zelenú dohodu.

Urobili sme to spoločne ako Komisia, ako Parlament, ako 27 členských štátov. Ako jedna Európa. A môžeme byť na to hrdí.

Ale časy koronavírusu sa ešte neskončili.

Pandémia pretrváva a v našej spoločnosti je stále veľa zármutku. Existujú srdcia, ktoré už nikdy nevyliečime, životné príbehy, ktoré už nikdy nedorozprávame, a čas, ktorý už nikdy našim mladým nevrátíme. Čelíme novým a pretrvávajúcim výzvam vo svete, ktorý sa nerovnomerne zotavuje a štiepi.

Preto niet pochýb: budúci rok bude ďalšou skúškou charakteru.

Domnievam sa však, že práve keď ste skúšaní, skutočne sa ukáže váš duch – vaša duša.

Keď sa pozerám po našej Únii, som presvedčená, že Európa v tejto skúške uspeje.

A to, čo mi dáva túto istotu, je inšpirácia, ktorú môžeme čerpať od mladých ľudí v Európe.

Pretože naša mládež vniesla význam do slov, ako sú empatia a solidarita.

Veria, že máme zodpovednosť voči tejto planéte.

A hoci ich budúcnosť znepokojuje, sú odhodlaní ju zlepšiť.

Naša Únia bude silnejšia, ak bude taká, aká je naša ďalšia generácia: hlbavá, rozhodná a starostlivá. S pevnými hodnotami a rozhodná v činoch.

Tento duch bude počas nasledujúcich dvanástich mesiacov dôležitejší než kedykoľvek predtým. Toto je odkaz uvedený vo vyhlásení o zámere, ktoré som dnes ráno poslala prezidentovi Sassolimu a predsedovi vlády Janšovi, kde som načrtla naše priority na nasledujúci rok.

EURÓPA ZJEDNOTENÁ PROSTREDNÍCTVOM STRASTÍ A OBNOVY

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

v pandémie je rok dlhý čas.

Keď som pred vami stála pred 12 mesiacmi, nevedela som, kedy – ani či – budeme mať bezpečnú a účinnú vakcínu proti ochoreniu COVID-19.

Ale dnes patrí Európa medzi svetových lídrov, a to napriek všetkým kritikom.

Viac než 70 percent dospelých ľudí v EÚ je plne zaočkovaných. Boli sme jediní, ktorí sa podelili o polovicu našich vyrobených vakcín so zvyškom sveta. Európanom sme dodali viac než 700 miliónov dávok a do viac ako 130 ďalších krajín sme takisto dodali viac než 700 miliónov dávok.

Sme jediný región na svete, ktorý také niečo dokázal.

Pandémia je maratón, a nie šprint.

Riadili sme sa vedou.

Splnili sme sľuby voči Európe. Splnili sme sľuby voči svetu.

Urobili sme to správnym spôsobom, pretože sme to urobili európskym spôsobom. A fungovalo to!

Hoci však máme dôvod na sebavedomie, nesmieme zaspať na vavrínoch..

Našou prvou – a najnaliehavejšou – prioritou je urýchliť globálne očkovanie.

Rozsah nespravodlivosti a úroveň naliehavosti sú zrejmé – v krajinách s nízkymi príjmami bolo podané menej než 1 % celosvetových dávok. Toto je jedna z veľkých geopolitických otázok našej doby.

Tím Európa investuje jednu miliardu eur do zvýšenia výrobnnej kapacity mRNA v Afrike. Už sme sa zaviazali podeliť sa o 250 miliónov dávok.

Dnes môžem oznámiť, že Komisia pridá nový dar vo výške ďalších 200 miliónov dávok do polovice budúceho roka.

Ide o investíciu do solidarity – ale aj do celosvetového zdravia.

Druhou prioritou je pokračovať v našom úsilí tu v Európe.

V našej únii vidíme znepokojujúce rozdiely v miere očkovania.

Musíme teda udržať dynamiku tohto procesu.

A Európa je pripravená. Máme zabezpečených ďalších 1,8 miliardy dávok. To je dosť pre nás aj pre našich susedov, keď sa bude treba preočkovať. Podniknime všetko, čo je v našich silách, aby sme zabezpečili, že nedôjde k pandémie nezaočkovaných.

Konečnou prioritou je zlepšiť našu pripravenosť na pandémiu.

Minulý rok som povedala, že nastal čas vybudovať európsku zdravotnícku úniu. **Dnes tento sľub plníme. Plníme ho naším návrhom na zriadenie a fungovanie úradu HERA.**

Bude predstavovať obrovský prínos k včasnému a lepšiemu riešeniu budúcich zdravotných hrozieb.

Máme inovačné a vedecké kapacity, znalosti súkromného sektora a máme kompetentné vnútroštátne orgány. A teraz musíme toto všetko spojiť – a to aj vrátane rozsiahleho financovania.

Preto navrhujem **pre celú EÚ novú misiu zameranú na pripravenosť a odolnosť v oblasti zdravia**. A do roku 2027 by mala byť podporená investíciou skupiny Tím Európa vo výške 50 miliárd eur.

Na zabezpečenie toho, aby sa pri žiadnom víruse nestala z lokálnej epidémie celosvetová pandémia. V porovnaní s tým neexistuje žiadna lepšia návratnosť investícií.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

práca na európskej zdravotníckej únii je veľkým krokom vpred. A chcem sa tejto snemovni poďakovať za Vašu podporu.

Ukázali sme, že keď konáme spoločne, dokážeme konať rýchlo.

Zoberme si napríklad digitálny preukaz EÚ:

V súčasnosti bolo v celej Európe vytvorených viac než 400 miliónov preukazov. Do tejto iniciatívy sa zapojilo 42 krajín na 4 kontinentoch.

My sme ho navrhli v marci.

Vy ste ho pretlačili!

A o tri mesiace neskôr už bol na svete.

Zatiaľ čo zvyšok sveta o tom len hovoril, Európa to vďaka tomuto spoločnému úsiliu jednoducho urobila.

Urobili sme veľa vecí správne. Rýchlo sme pristúpili k vytvoreniu nástroja SURE. V rámci neho sa podporilo viac než 31 miliónov pracovníkov a 2,5 milióna spoločností v celej Európe.

Poučili sme sa z minulosti, keď sme boli príliš nejednotní a reagovali sme neskoro.

A rozdiel je zrejmý: naposledy trvalo 8 rokov, kým HDP eurozóny znovu dosiahol úroveň pred krízy.

Tentoraz očakávame, že 19 krajín bude tento rok na úrovni pred pandémiou a zvyšok bude nasledovať budúci rok. **Rast v eurozóne v poslednom štvrtroku prevýšil rast USA aj Číny.**

Je to však len začiatok. A poučenia z finančnej krízy by mali slúžiť ako varovanie: Európa vyhlásila víťazstvo príliš skoro a draho sme za to zaplatili. A tú istú chybu už nezopakujeme.

Dobrou správou je, že vďaka nástroju NextGenerationEU budeme teraz investovať do krátkodobej obnovy aj do dlhodobej prosperity.

Budeme sa zaoberať štrukturálnymi otázkami v našom hospodárstve: od reforiem na trhu práce v Španielsku až po dôchodkové reformy v Slovinsku alebo daňovú reformu v Rakúsku.

Bezprecedentným spôsobom budeme investovať do 5G a optických sietí. Ale rovnako dôležité sú investície do digitálnych zručností. Táto úloha si vyžaduje pozornosť lídrov a štruktúrovaný dialóg na najvyššej úrovni.

Naša reakcia poskytuje jasné smerovanie pre trhy aj investorov.

Ale pri pohľade do budúcnosti sa musíme zamyslieť aj nad tým, ako kríza ovplyvnila podobu nášho hospodárstva – od zvýšeného zadlženia až po nerovnomerný dosah na rôzne odvetvia alebo nové spôsoby práce.

Komisia na tento účel v nadchádzajúcich týždňoch obnoví diskusiu o preskúmaní správy hospodárskych záležitostí. Cieľom je do roku 2023 dosiahnuť konsenzus o ďalšom postupe v dostatočnom predstihu.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

čoskoro budeme oslavovať 30 rokov jednotného trhu EÚ. Už 30 rokov je to veľmi významný nástroj na dosiahnutie pokroku a prosperity v Európe.

Na začiatku pandémie sme ju bránili pred tlakmi erózie a fragmentácie. Z pohľadu našej obnovy je jednotný trh hlavnou hnacou silou dobrých pracovných miest a konkurencieschopnosti.

To je obzvlášť dôležité pri jednotnom digitálnom trhu.

V minulom roku sme predložili ambiciózne návrhy.

V záujme obmedzenia postavenia veľkých platforiem ako strážcov prístupu;
v záujme podpory demokratickej zodpovednosti týchto platforiem;
v záujme presadzovania inovácií
a v záujme zmysluplného využívania moci umelej inteligencie.

Digitalizácia je zlomovým prvkom. A členské štáty s týmto názorom súhlasia. Výdavky na digitálne technológie v rámci nástroja NextGenerationEU dokonca prekročia cieľ 20 %.

To odráža význam investovania do našej európskej technologickej suverenity. Musíme sa ešte viac sústrediť na sformovanie našej digitálnej transformácie podľa našich vlastných pravidiel a hodnôt.

Dovoľte mi zamerať sa na polovodiče, tie malé čipy, ktoré umožňujú, aby všetko fungovalo: od smartfónov a elektrických kolobežiek až po vlaky alebo celé inteligentné továrne.

Bez čipov nebude žiadna digitalizácia. A kým tu rečníme, celé výrobné linky už fungujú so zníženou kapacitou – a to napriek rastúcemu dopytu – z dôvodu nedostatku polovodičov.

Hoci globálny dopyt prudko vzrástol, podiel Európy na celom hodnotovom reťazci, od návrhu až po výrobnú kapacitu, sa zmenšil. Závisíme od najmodernejších čipov vyrobených v Ázii.

Nejde teda len o našu konkurencieschopnosť. Ide aj o technologickú suverenitu. Preto sa na ňu plne zamerajme.

Predložíme nový európsky zákon o čipoch. Musíme spojiť naše špičkové výskumné, projekčné a testovacie kapacity. Musíme koordinovať investície EÚ a vnútroštátne investície v rámci celého hodnotového reťazca.

Cieľom je spoločne vytvoriť moderný európsky čipový ekosystém vrátane ich výroby. V záujme toho, aby sme zaistili bezpečnosť dodávok a vytvorili nové trhy pre prelomové európske technológie.

Áno, ide o veľmi náročnú úlohu. A viem, že niektorí tvrdia, že to nie je možné.

To isté však pred 20 rokmi hovorili o programe Galileo.

A pozrite sa, čo sa stalo. Podarilo sa nám konať spoločne. Európske satelity dnes poskytujú navigačný systém pre viac než 2 miliardy smartfónov na celom svete. Sme svetoví lídri.

Podme teda znovu do toho, tentokrát s polovodičmi.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

Pandémia zanechala hlboké stopy a nesmierne poznačila naše sociálne trhové hospodárstvo.

Večer čo večer sme všetci stáli v oknách či na prahu našich dverí, aby sme pracovníkom v prvej línii poďakovali potleskom.

Všetci sme pociťovali, ako veľmi sme na nich odkázaní. Na tieto ženy a týchto mužov, ktorí oddane vykonávajú profesiu, ktorá je slabo finančne ohodnotená a poskytuje nízku úroveň bezpečnosti a ochrany.

Aplauz už možno utíchol, no sila našich emócií nesmie zoslabnúť.

Preto je také dôležité, aby sme presadzovali **európsky pilier sociálnych práv**.

Znamená dôstojnú prácu, spravodlivé pracovné podmienky, lepšiu zdravotnú starostlivosť a dobrú životnú rovnováhu.

Ak nás niečo pandémie naučila, tak je to práve to, že čas je vzácny. A že chvíle, ktoré strávime s našimi blízkymi, nemôže nič nahradiť.

Preto navrhujeme novú európsku stratégiu v oblasti starostlivosti.

Aby každý dostal najlepšiu možnú starostlivosť a aby mohol nájsť vo svojom živote optimálnu rovnováhu. Sociálna spravodlivosť však nie je iba o tom, či máme dostatok času, ale aj o spravodlivom zdaňovaní.

Je dobré, že v našom sociálnom trhovom hospodárstve dosahujú podniky zisky. *No ak podniky tieto zisky majú, je to práve vďaka našej kvalitnej infraštruktúre, našej sociálnej bezpečnosti a našim systémom vzdelávania.*

Zaplatiť svoj spravodlivý diel je tak to najmenej, čo môžu urobiť. Budeme preto aj naďalej bojovať proti daňovým únikom a daňovým podvodom.

Predložíme návrh právneho predpisu, ktorý bude zacielený na zisky ukryté za schránkovými spoločnosťami. A urobíme všetko pre to, aby sa uzavrela celosvetová historická dohoda o minimálnej sadzbe daní z príjmu podnikov.

Odvádzanie daní v náležitej výške nie je len otázkou verejných financií, ale najmä jednoduchou otázkou spravodlivosti.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

všetci sme mali možnosť oprieť sa o základy nášho európskeho sociálneho trhového hospodárstva. A musíme sa postarať o to, aby aj ďalšia generácia mala na čom postaviť svoju budúcnosť.

Máme tu mladú generáciu, ktorá je vysoko vzdelaná, mimoriadne talentovaná a veľmi motivovaná. Generáciu, ktorá obetovala veľa, aby zaistila bezpečnosť ostatných.

Mladosť je obyčajne momentom, keď objavujeme. Získavame nové skúsenosti. Nachádzame si priateľov na celý život. Hľadáme si svoju vlastnú cestu. No čo sme od mladých ľudí žiadali my dnes? Aby sa nestýkali, aby nevychádzali a aby sa učili z domu. Trvalo to viac ako rok.

Preto všetko, čo robíme, počnúc Zelenou dohodou až po nástroj NextGenerationEU, má chrániť ich budúcnosť.

Preto musí byť nástroj NextGenerationEU financovaný z **nových vlastných zdrojov**, na ktorých pracujeme.

Zároveň však musíme dbať na to, aby sme nezlyhali inde. Pretože Európa potrebuje všetkých svojich mladých ľudí.

Musíme podporovať tých, na ktorých sa zabudlo. Tých, čo nemajú prácu. Tých, čo sa nevzdelávajú a neabsolvujú ani odbornú prípravu.

Týmto mladým ľuďom **ponúkame nový program – ALMA.**

ALMA im ponúkne príležitosť získať dočasnú pracovnú skúsenosť v inom členskom štáte.

Pretože aj oni si zaslúžia zažiť skúsenosť, akou je Erasmus. Aby získali odborné znalosti, nadviazali vzťahy a vytvorili si svoju vlastnú európsku identitu.

Pokiaľ však chceme našu Úniu pretvoriť na ich obraz, musia mladí ľudia dostať príležitosť formovať budúcnosť Európy. Naša Únia potrebuje dušu a víziu, ktoré ich oslovia.

Už Jacques Delors si kládol otázku: *Ako chceme vytvoriť Európu, keď v nej mladí ľudia nevidia spoločný projekt ani svoju budúcnosť?*

Navrhujeme preto, aby sa rok 2022 stal rokom európskej mládeže. Rokom, ktorý bude zasvätený uznaniu mladých ľudí, ktorí obetovali tak veľa pre ostatných. Pod taktovkou mladých ľudí tiež musia prebiehať diskusie v rámci Konferencie o budúcnosti Európy.

Ide o ich budúcnosť a musí to byť ich konferencia.

A ako sme povedali už na začiatku nášho mandátu, Komisia je pripravená konať na základe rozhodnutí, ktoré sa na konferencii prijímú.

EURÓPA ZJEDNOTENÁ V ZODPOVEDNOSTI

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

táto generácia má svedomie. Núti nás dôslednejšie a rýchlejšie riešiť klimatickú krízu.

Udalosti tohto leta nám len pripomenuli prečo. Belgicko a Nemecko postihli záplavy. Od gréckych ostrovov až po hornaté oblasti Francúzska sa šírili lesné požiare.

Ak neveríme tomu, čo vidíme, stačí sa riadiť vedou.

OSN nedávno uverejnila správu Medzivládneho panela o zmene klímy IPCC. Tento panel je vedeckou autoritou v oblasti zmeny klímy.

Správa nenecháva priestor na pochybnosť. Zmenu klímy spôsobuje človek. No keďže ju spôsobuje človek, môžeme s tým niečo aj urobiť.

Nedávno som počula takéto vyjadrenie: **Otepluje sa. Môžeme za to my. Tým sme si istí. Je to zlé. Ale vieme to napraviť.**

A zmena už prebieha.

V prvej polovici tohto roku bolo v Nemecku prihlásených viac áut s elektrickým než s naftovým pohonom. Poľsko sa stalo najväčším vývozcom automobilových batérií a elektrických autobusov v EÚ. Alebo si vezmite **Nový európsky Bauhaus**, ktorý v celej Únii vyvolal explóziu tvorivosti architektov, dizajnérov a inžinierov.

Takže zjavne sa niečo deje.

A práve o tom je Európska zelená dohoda.

Minulý rok som v tomto prejave oznámila, že našim cieľom je znížiť emisie do roku 2030 aspoň o 55 %.

Odvtedy sme z našich klimatických cieľov spolu urobili právne záväzky.

A zároveň sme ako prvá veľká ekonomika predstavili ucelený balík právnych predpisov, ktoré nás privedú k ich splneniu.

Mali ste možnosť vidieť, aké zložité sú detaily. Ale cieľ je jednoduchý. Spoplatníme znečisťovanie. Budeme používať čistú energiu. Budeme jazdiť na inteligentnejších a čistejších autách.

A postaráme sa o to, aby vyššie ambície v oblasti klímy sprevádzali aj vyššie sociálne ciele. **Zelená transformácia musí byť spravodlivá.** S cieľom odstrániť energetickú chudobu, ktorou už dnes trpí 34 miliónov Európanov, sme **preto navrhli zriadiť Sociálno-klimatický fond.**

Spolieham sa na Parlament aj členské štáty, že tento legislatívny balík aj naše ambície podpora ako celok.

Európa môže proti zmene klímy a kritickému stavu prírody **spraviť veľa.** A podporíme v tom aj ostatných. S hrdosťou vám **oznamujem, že EÚ zdvojnásobí vonkajšie financovanie biodiverzity,** a to najmä v najzraniteľnejších krajinách.

Ale Európa to nedokáže sama.

Konferencia COP26 v Glasgowe nastaví svetovému spoločenstvu zrkadlo.

Veľké ekonomiky ako USA či Japonsko si stanovili cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 alebo krátko po ňom. Tento cieľ teraz treba podložiť konkrétnymi plánmi, ktoré už budú v Glasgowe pripravené. Pretože so súčasnými záväzkami do roku 2030 náš cieľ udržať globálne otepľovanie na úrovni 1,5 °C nedosiahneme.

Zodpovednosť nesie každá krajina.

Čínsky prezident Si stanovil pre Čínu ciele, ktoré vzbudzujú nádej. Tých istých lídrov však vyzývame, aby Číne vytýčili cestu k ich splneniu. Svetu by sa uľavilo, keby Čína ukázala, že jej emisie budú stúpať len do polovice tohto desaťročia a že upustí od spaľovania uhlia doma aj v zahraničí.

No hoci zodpovednosť nesie každá krajina, veľké ekonomiky majú voči *najmenej* rozvinutým a *najviac* zraniteľným krajinám osobitnú povinnosť. Pre tieto krajiny je zásadné získať **financovanie na klimatické opatrenia,** a to tak na zmiernenie vplyvu, ako aj na prispôsobenie sa zmenám.

V Mexiku a v Paríži sa hlavné ekonomiky zaviazali poskytovať do roku 2025 najmenej rozvinutým a najzraniteľnejším krajinám 100 miliárd dolárov ročne.

My náš záväzok plníme. **Tím Európa prispieva 25 miliardami dolárov ročne.** Ale iné krajiny delí od dosiahnutia globálneho cieľa zívajúca medzera.

Jej uzavretím sa zvýšia šance na úspech v Glasgowe.

Moje dnešné poslanstvo je, že Európa je pripravená urobiť viac. **Navrhujeme zvýšiť financovanie klimatických opatrení do roku 2027 o ďalšie 4 miliardy eur.** Ale zároveň očakávame viac aj od Spojených štátov a našich ďalších partnerov.

Uzavretím medzery vo financovaní klimatických opatrení spoločnými silami by USA a EÚ vyslali jasný signál o tom, že globálne kormidlo v tejto oblasti držia pevne vo svojich rukách. Nastal čas na konkrétne kroky.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

toto vedúce postavenie v oblasti klímy a hospodárstva zastáva medzi globálnymi a bezpečnostnými cieľmi Európy ústredné miesto.

V čase prechodu na nový medzinárodný poriadok sa doň premieta aj rozsiahla zmena svetových záležitostí.

Vstupujeme do novej éry **hypersúťaživosti.**

V tejto ére sú medzi nami takí, ktorí sa v snahe získať vplyv nezastavia pred ničím: neváhajú sľubovať vakcíny a pôžičky s vysokým úrokom, ani vypúšťať rakety a šíriť dezinformácie.

V tejto ére dochádza k regionálnym rivalitám a mocnosti na seba opäť navzájom obracajú pozornosť.

Túto zmenu nezapríčinili nedávne udalosti v Afganistane, sú však jej príznakmi.

V prvom rade chcem, aby neboli žiadne pochybnosti. **Stojíme za afganským ľuďom.** Za ženami a deťmi, prokurátormi, novinármi a ochrancami ľudských práv.

Osobitne myslím na sudkyne, ktoré sa teraz schovávajú pred mužmi, ktorí z ich rozhodnutia išli do väzenia. Tieto ženy sú v ohrození za svoj prínos k spravodlivosti a právnemu štátu. Musíme ich podporiť. Skoordinujeme sa s členskými štátmi a vyvineme všemožné úsilie, aby sme ich dostali do bezpečia.

Musíme ďalej podporovať všetkých Afgancov v domovskej krajine, aj v tých susedných. Musíme za každú cenu odvrátiť hrozbu rozsiahleho hladomoru a humanitárnej katastrofy. Našu úlohu si splníme. Opäť zvýšime humanitárnu pomoc Afganistanu o 100 miliónov eur.

Suma bude súčasťou nového rozšíreného **balíka podpory pre Afganistan**, v ktorom sa celé naše úsilie zlúči. Predstavíme ho v najbližších týždňoch.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

byť svedkami udalostí, ktoré sa odohrali v Afganistane, bolo nesmierne bolestivé pre všetky rodiny padlých príslušníkov a príslušníčok ozbrojených síl.

Vzdávame hold všetkým vojakom, diplomatom a humanitárnym pracovníkom, ktorí tam položili život.

Ak nechceme, aby ich práca upadla do zabudnutia, musíme sa zamyslieť nad tým, ako je možné, že sa táto misia skončila tak náhle.

Vyvstáva množstvo hlboko znepokojivých otázok, ktoré si budú musieť spojenci zodpovedať v rámci NATO.

Avšak jednoducho povedané, neexistuje taká otázka bezpečnosti a obrany, ktorú by vyriešilo *menej* spolupráce. Musíme investovať do nášho spoločného partnerstva a navzájom čerpať zo svojich silných stránok.

Práve preto spolupracujeme s generálnym tajomníkom NATO Jansom Stoltenbergom na novom spoločnom vyhlásení EÚ – NATO, ktoré hodláme predložiť do konca roka.

Ale to je len jedna časť skladačky.

Európa môže – a jednoznačne by mala – byť schopná a ochotná robiť viac aj bez pomoci iných. Ak však máme urobiť viac, musíme si najprv ozrejmiť prečo. Ja osobne vidím tri všeobecné kategórie dôvodov.

Po prvé, musíme dosiahnuť stabilitu v našom susedstve a v ďalších regiónoch.

S okolitým svetom nás spájajú tenučké úžiny, búrlivé moria a rozsiahle suchozemské hranice. Práve kvôli tejto špecifickej zemepisnej polohe vie Európa lepšie než ktokoľvek iný, že ak krízu včas nevyriešime za našimi hranicami, prejaví sa u nás doma.

Po druhé, povaha hrozieb, ktorým čelíme, sa rýchlo mení, či už ide o hybridné hrozby, kybernetické útoky či čoraz intenzívnejšie zbrojenie vo vesmíre.

Prelomové technológie zásadným spôsobom vyrovnali pomer síl, a do celosvetového diania tak teraz môžu zasahovať aj nevyspytateľné štáty alebo neštátne subjekty.

Na to, aby ste spôsobili nepredstaviteľné škody, už nepotrebuje armády či riadené strely. Lahko viete paralyzovať priemyselné zariadenia, celé mestá či nemocnice – a postačí vám na to notebook. Narušiť priebeh volieb dokážete len pomocou smartfónu s internetovým pripojením.

Tretím dôvodom je, že Európska únia je jedinečným garantom bezpečnosti. Prídu misie, na ktorých sa NATO alebo OSN nezúčastnia, no na ktorých by sa EÚ zúčastniť mala.

Naši vojaci v teréne spolupracujú bok po boku s príslušníkmi polície, právnikmi a lekármi, s humanitárnymi pracovníkmi a ochrancami ľudských práv, s učiteľmi a inžiniermi.

Môžeme kombinovať vojenské a civilné sily, ako aj diplomaciu a rozvojovú pomoc – v oblasti budovania a ochrany mieru máme predsa dlhoročné skúsenosti.

Dobrou správou je, že v ostatných rokoch sme začali vyvíjať európsky obranný ekosystém.

Potrebuje však vybudovať európsku obrannú úniu.

V posledných týždňoch sa mnohokrát diskutovalo o expedičných silách. O tom, aký druh a koľko ich potrebujeme: bojové skupiny alebo jednotky rýchleho nasadenia EÚ.

To je nepochybne súčasťou rozpravy – a ja osobne verím, že sa to stane aj súčasťou riešenia.

Zásadnejšia otázka však spočíva v tom, prečo to doteraz nefungovalo.

Môžete mať najmodernejšie ozbrojené sily na svete, no ak nikdy nie ste pripravení použiť ich, na čo vám reálne sú?

To, čo nás doteraz brzdilo, nie sú len nedostatočné kapacity, ale predovšetkým nedostatok politickej vôle.

A ak túto politickú vôľu rozviníme, môžeme toho na úrovni EÚ veľa dosiahnuť.

Dovoľte mi uviesť tri konkrétne príklady:

Po prvé, musíme vybudovať základy pre kolektívne rozhodovanie – ide o niečo, čo ja osobne nazývam situačné povedomie.

Ak členské štáty, ktoré pôsobia v tom istom regióne, nedokážu spoločne využívať informácie na európskej úrovni, naše úsilie vyjde na zmar. Je nevyhnutné, aby sme zlepšili spoluprácu v oblasti spravodajských služieb.

Nejde však len o spravodajské služby v úzkom zmysle slova.

Ide o to, aby sme zhromažďovali poznatky od všetkých služieb a zo všetkých zdrojov. Či už z vesmíru alebo od policajných školiteľov, z otvorených zdrojov či rozvojových agentúr. Ich práca nám poskytuje jedinečný rozsah a hĺbku poznatkov.

Poznatky reálne existujú!

Na prijímanie informovaných rozhodnutí ich však môžeme použiť len vtedy, keď máme komplexný prehľad o celej situácii. A to sa v súčasnosti konštatovať nedá. Disponujeme poznatkami, no ide o poznatky nesúrodé. Informácie sú rozdrobené.

A práve preto by EÚ mohla začať uvažovať o svojom vlastnom spoločnom centre pre situačné povedomie, ktoré by jednotlivé časti informačnej skladačky dávalo dohromady.

Aby bola pripravenější, plne informovaná a schopná rozhodovať.

Po druhé, musíme zlepšiť interoperabilitu. Preto už teraz investujeme do spoločných európskych platforiem, od bojových lietadiel cez drony až po oblasť kybernetiky.

Zároveň však musíme naďalej uvažovať o nových spôsoboch využívania všetkých možných synergií. Jedným z príkladov by mohlo byť, že pri nákupoch obranného vybavenia vyvinutého a vyrobeného v Európe by sa odpustila DPH.

Tým by sa nielen zvýšila miera našej interoperability, ale zároveň by sa znížila závislosť, ktorú v súčasnosti pociťujeme.

Po tretie, o obrane nemožno hovoriť bez toho, aby sa jedným dychom spomenula aj oblasť kybernetických hrozieb. Ak je všetko prepojené, dá sa to aj hacknúť. Keďže zdroje máme obmedzené, musíme spojiť sily. A nemali by sme sa uspokojiť len s tým, že sme vyriešili jednu kybernetickú hrozbu, ale našou snahou by malo byť aj to, aby sme sa stali lídrom v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Nástroje na boj proti kybernetickým hrozbám by sa mali vyvíjať práve tu, v Európe. Práve preto potrebujeme **európsku politiku kybernetickej ochrany**, ktorá by zahŕňala aj právne predpisy o spoločných normách v zmysle **nového aktu o európskej kybernetickej odolnosti**.

Takže na úrovni EÚ toho môžeme urobiť veľa. Ale viac toho musia urobiť aj členské štáty.

Počnúc spoločným posudzovaním hrozieb, ktorým čelíme, a končiac spoločným prístupom k ich riešeniu. Kľúčovým procesom tejto diskusie bude nadchádzajúci **strategický kompas pre bezpečnosť a obranu EÚ**.

Zároveň sa musíme rozhodnúť, ako využiť všetky možnosti, ktoré už v zmluve existujú.

V rámci francúzskeho predsedníctva preto s prezidentom Macronom zorganizujeme **samit o európskej obrane**.

Je čas, aby Európa pokročila na vyššiu úroveň.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

vo svete, ktorý je čoraz polarizovanejší, ochrana vlastných záujmov neznamená len brániť samého seba.

Ide o to, vytvárať silné a spoľahlivé partnerstvá. A to nie je luxus, ale nevyhnutný predpoklad našej budúcej stability, bezpečnosti a prosperity.

Pri realizácii týchto snáh musíme začať prehĺbením partnerstva s našimi najbližšími spojencami.

Spolu s USA vypracujeme našu novú agendu pre globálnu zmenu – počínajúc novou **radou pre obchod a technológie** cez zdravotnú bezpečnosť až po udržateľnosť.

EÚ a USA budú vždy silnejšie – ak budú konať spolu.

To isté platí aj o našich **susedoch na západnom Balkáne.**

Koncom mesiaca do tohto regiónu vycestujem, aby som tým vyslala jednoznačný signál o našich záväzkoch v oblasti prístupového procesu. **Dlžíme to všetkým tým mladým ľuďom, ktorí veria v európsku budúcnosť.**

Preto zvyšujeme podporu prostredníctvom nášho nového investičného a hospodárskeho plánu, ktorý predstavuje približne tretinu HDP tohto regiónu. Pretože investícia do budúcnosti západného Balkánu je investíciou do budúcnosti samotnej EÚ.

A investovať hodláme naďalej aj do partnerstiev v celom našom susedstve – od zintenzívnenia našej angažovanosti v rámci Východného partnerstva cez vykonávanie nového programu pre Stredozemie až po pokračovanie v činnostiach zameraných na rôzne aspekty našich vzťahov s Tureckom.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

ak sa má Európa stať aktívnejším hráčom na globálnej scéne, musí sa zamerať na novú generáciu našich partnerstiev.

V tomto duchu **je dnešná nová stratégia EÚ a indicko-tichomorského regiónu výrazným míľnikom.** Reaguje na čoraz väčší význam tohto regiónu pre našu prosperitu a bezpečnosť. Zároveň však aj na skutočnosť, že tento región využívajú autokratické režimy, aby sa pokúsili šíriť svoj vplyv.

Európa musí v tomto regióne zvýšiť svoju prítomnosť a angažovanosť.

Budeme preto spolupracovať na prehĺbovaní obchodných väzieb, posilňovaní globálnych dodávateľských reťazcov a vývoji nových investičných projektov v oblasti zelených a digitálnych technológií.

Takto môže Európa svoj model pretransformovať tak, aby svet prepájala.

Našou silnou stránkou je financovanie výstavby ciest. Pre Európu však nemá zmysel vybudovať dokonalé cestné prepojenie medzi štátom vlastnenou baňou na ťažbu medi v Číne a čínskym prístavom, ktorý je takisto vo vlastníctve štátu.

Pokiaľ ide o tento druh investícií, musíme na to ísť inteligentnejšie.

Práve preto čoskoro predstavíme našu novú stratégiu v oblasti prepojenosti pod názvom Global Gateway (globálna brána).

Vybudujeme **partnerstvá v oblasti Global Gateway** s krajinami na celom svete. Chceme investovať do kvalitnej infraštruktúry – a tak globálne prepojiť tovar, ľudí a služby.

Budeme pritom uplatňovať prístup založený na hodnotách, ktorý našim partnerom ponúkne transparentnosť a dobrú správu vecí verejných.

Chceme partnerov prepojiť, a nie vybudovať závislosť!

A vieme, ako to môže fungovať. Od leta funguje nový podmorský optický kábel, ktorý prepojil Brazíliu s Portugalskom.

Budeme investovať spolu s Afrikou s cieľom vytvoriť trh s ekologickým vodíkom, ktorý spája oba brehy Stredozemného mora.

Na to, aby sme reálne vybudovali Global Gateway, potrebujeme konať spoločne ako Tím Európa. Prepojíme inštitúcie s investíciami a banky s podnikateľskou komunitou.

A presadíme to ako prioritu regionálnych samitov už vo februári na budúcom samite EÚ – Afrika.

Pojem Global Gateway chceme pretransformovať na dôveryhodnú značku uznávanú na celom svete.

Dovoľte mi to povedať veľmi jasne: podnikanie na celom svete, svetový obchod – to všetko je dobré a nevyhnutné. Nikdy to však nemožno robiť na úkor ľudskej dôstojnosti a slobody.

Na svete je 25 miliónov ľudí, ktorí sú v ohrození alebo musia vykonávať nútenú prácu. Nikdy nebudeme akceptovať to, že sú nútení vyrábať výrobky, ktoré potom skončia na pultoch predajní u nás v Európe.

Preto navrhujeme zákaz predávať výrobky, ktoré sa na náš trh dostali ako výsledok nútenej práce.

Ľudské práva nie sú na predaj – za žiadnu cenu.

EURÓPA ZJEDNOTENÁ V SLOBODE A ROZMANITOSTI

A vážené poslankyne, vážení poslanci, ľudské bytosti nie sú hracie žetóny.

Len sa pozrite, k čomu dochádza na našich hraniciach s Bieloruskom. Režim v Minsku urobil z ľudských bytostí nástroj svojej politiky. Posadili ľudí do lietadla a doslova ich dotlačili na hranice Európy.

Takéto konanie sa za žiadnych okolností nesmie tolerovať.

A rýchla európska reakcia to dokazuje. **Chceli by sme Vás ubezpečiť, že budeme aj naďalej podporovať Litvu, Lotyšsko a Poľsko.**

A povedzme to na rovinu: ide o hybridný útok, ktorého cieľom je destabilizovať Európu.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

nejde o izolované udalosti. Podobné incidenty sme zaznamenali aj na iných hraniciach. A dá sa očakávať, že k nim dôjde zas. Práve preto v rámci našej práce na Schengene stanovíme nové spôsoby, ako reagovať na takúto agresiu a zabezpečiť jednotu pri ochrane našich vonkajších hraníc.

Kým sa však nedopracujeme ku konsenzu, pokiaľ ide o spôsob riadenia migrácie, naši protivníci budú naďalej využívať toto slabé miesto.

Obchodníci s ľuďmi medzitým pokračujú v zneužívaní ľudí, ktorých prevádzajú život ohrozujúcimi trasami cez Stredozemné more.

Tieto udalosti nám ukazujú, že na budovaní európskeho migračného systému sa musí podieľať každá krajina.

Nový pakt o migrácii a azyle nám dáva všetko, čo potrebujeme na zvládnutie rôznych druhov situácií, v ktorých sa ocitneme.

Je v ňom všetko. Ide o vyvážený a humánný systém, ktorý funguje *za každých okolností* a pre všetky členské štáty. Vieme, že dokážeme nájsť spoločnú reč.

No počas roku, odkedy Komisia pakt predstavila, sa pokrok bolestivo zdržal.

Mám pocit, že práve teraz nastáva vhodná chvíľa pre európsku politiku v oblasti riadenia migrácie. Preto vás vyzývam, aby ste v tejto snemovni a v členských štátoch tento proces urýchlili.

V konečnom dôsledku ide o otázku dôvery. Dôvery medzi členskými štátmi. Dôvery Európanov v to, že migráciu možno zvládnuť. Dôvery v to, že Európa si bude vždy plniť svoju odvekú povinnosť voči tým najzraniteľnejším a najodkázanejším.

Na migráciu v Európe existuje množstvo vyhranených názorov, no osobne si myslím, že čoskoro určite nájdeme spoločnú reč.

Pretože ak by ste sa spýtali väčšina Európanov, súhlasili by s tým, že by sme mali rozhodne obmedziť neregulárnu migráciu, no zároveň by sme mali poskytnúť útočisko tým, ktorí boli nútení utiecť.

Súhlasili by s tým, že by sme mali vracieť tých, ktorí nemajú právo zostať, no zároveň by sme mali privítať tých, ktorí sem prichádzajú legálne a významne prispievajú k našej spoločnosti a hospodárstvu.

A mali by sme sa *všetci* zhodnúť na tom, že téma migrácie by sa nikdy nemala využívať ako nástroj na polarizáciu spoločnosti.

Som presvedčená, že existuje spôsob, akým môže Európa budovať v oblasti migrácie dôveru.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

spoločnosti, ktoré **stavajú na demokracii a spoločných hodnotách**, stoja na stabilných základoch. Ich dôvera spočíva v ľuďoch.

Tak vznikajú nové myšlienky, tak prichádza zmena, tak odstraňujeme nespravodlivosť.

Dôvera v tieto spoločné hodnoty priviedla k sebe našich zakladateľov a zakladateľky po druhej svetovej vojne .

Ide o tie isté hodnoty, na ktorých sa pred viac ako 30 rokmi zjednotili bojovníci za slobodu a strhli železnú oponu.

Chceli demokraciu.

Chceli si slobodne voliť svojich predstaviteľov.

Chceli právny štát,

aby si boli pred zákonom všetci rovní.

Chceli slobodu prejavu a nezávislé médiá.

Chceli zastaviť špehovanie a štátom organizované vyzvedačstvo a potlačiť korupciu.

Chceli slobodu byť iní ako väčšina.

Ako to vyjadril vtedajší český prezident Václav Havel, chceli všetky tieto „veľkolepé európske hodnoty“.

Tieto hodnoty vychádzajú z kultúrneho, náboženského a humanistického dedičstva Európy.

Patria do našej duše, tvoria súčasť nášho dnešného ja.

Tieto hodnoty sú zakotvené v našich európskych zmluvách.

A všetci sme sa ako slobodné a suverénne štáty tejto Únie zaviazali k ich dodržiavaniu.

Sme odhodlaní tieto hodnoty brániť. A v tomto odhodlaní nemienime nikdy poľaviť.

Za naše hodnoty ručí právny poriadok a potvrdzujú ich rozsudky európskeho súdneho dvora. Jeho rozsudky sú záväzné. Dávame pozor, aby sa dodržiavali. A to v každom členskom štáte našej Únie.

Pretože ochrana právneho štátu je nielen ušľachtilý cieľ, ale aj ťažká práca a neochvejné úsilie zlepšovať sa.

Súčasťou tohto procesu sú vďaka reformám aj naše **správy o právnom štáte**. Príkladom je justičná reforma na Malte alebo vyšetrovanie korupcie na Slovensku.

Od roku 2022 doplníme správy o právnom štáte konkrétnymi odporúčaniami pre členské štáty.

Napriek tomu sa situácia v niektorých členských štátoch vyvíja znepokojivo. A **tu treba povedať jedno – začíname vždy dialógom.**

Ten však nemôže byť samoučelný, musí sledovať nejaký cieľ. Preto uplatňujeme dvojité prístup, ktorý spočíva v dialógu a rozhodných opatreniach.

Tak sme to urobili minulý týždeň. A budeme v tom pokračovať.

Pretože na právo na nezávislú justíciu či právo na rovnosť pred zákonom sa musia ľudia vedieť spoľahnúť, a to všade v Európe bez ohľadu na to, či patria k väčšine alebo menšine.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

európsky rozpočet je budúcnosť Únie vyjadrená v číslach. Preto ho treba chrániť.

Musíme sa postarať, aby každé euro a každý cent naplnili svoj účel

a boli vynaložené v súlade so zásadami právneho štátu. Investície, ktoré našim deťom umožnia lepšiu budúcnosť, sa nemôžu stratiť v temných vodách.

Korupcia je nielen lúpežou na daňových poplatníkoch. Korupcia odstrašuje investorov. Korupcia vedie k tomu, že za veľké peniaze si možno kúpiť veľké láskavosti a mocní môžu ohýbať demokratické pravidlá.

Pokiaľ ide o ochranu nášho rozpočtu, budeme sledovať každý jeden takýto prípad a využijeme všetky svoje kompetencie.

Vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci,

keď bránime svoje hodnoty, bránime aj svoju slobodu. Slobodu byť tým, kým som, slobodu povedať, čo si myslím, slobodu milovať, koho chcem.

No súčasťou slobody by mala byť aj sloboda od strachu. Počas pandémie o túto slobodu mnohé ženy prišli.

Bol to zvlášť desivý čas pre tie z nás, ktoré sa nemali kam ukryť a nemohli utiecť svojim trýzniteľom. Musíme tieto temné miesta presvietiť a ukázať, kade vedie cesta od utrpenia. Trýznitelia musia byť postavení pred spravodlivosť.

A tieto ženy musia mať opäť možnosť žiť slobodne a podľa svojich predstáv.

Preto do konca roka **predložíme právny predpis namierený proti násiliu na ženách.** Ide nám o účinné stíhanie, prevenciu a ochranu on-line aj off-line.

Idete nám o hodnotu každého jednotlivca, o spravodlivosť. Lebo to je duša Európy. A tú musíme posilniť.

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

dovoľte mi na záver spomenúť jednu slobodu, ktorá všetkým ostatným slobodám dáva hlas, a tou je mediálna sloboda.

Novinárky a novinári sa stávajú obeťami útokov, a to len preto, že si robia svoju prácu.

Niektorým chodia vyhrážky, iných zbili, dokonca došlo k vraždám. Uprostred našej Európskej únie. Rada by som spomenula niekoľko mien. Daphné Caruana Galizia, Ján Kuciak. Peter de Vries.

Ich príbehy sa možno v detailoch líšia. Jedno však majú spoločné: Všetci bojovali za naše právo na informácie. A v tomto boji zomreli.

Informácie sú verejným statkom. Musíme chrániť tých, bez ktorých by sa o transparentnosti nedalo hovoriť: novinárky a novinárov.

Preto sme dnes vydali odporúčanie, ako novinárky a novinárov lepšie chrániť.

A musíme zastaviť tých, ktorí slobodu médií ohrozujú. Mediálne domy nie sú len obyčajné obchodné spoločnosti.

Ich nezávislosť má zásadný význam. Preto Európa potrebuje právny predpis, ktorý túto ich nezávislosť zaistí.

Presne takýto **predpis o slobode médií** predložíme budúci rok.

Pretože keď chránime slobodu našich médií, chránime aj našu demokraciu.

Záver

Vážené poslankyne, vážení poslanci,

upevňovanie Schumanovho európskeho ideálu, ktorý som spomínala, si vyžaduje nepretržité úsilie.

Nezatvárajme oči pred tým, že sme občas nekonzistentní a nedokonalí.

Ale nech už je akokoľvek nedokonalá, naša Únia je zároveň krásne jedinečná a jedinečne krásna.

Únia, v ktorej sa *silou spoločenstva* upevňuje *sloboda jednotlivca*.

Únia, ktorú formujú tak naše *spoločné* dejiny a hodnoty, ako aj naše *odlišné* kultúry a pohľady na svet.

Únia, ktorá má dušu.

Vystihnúť tento pocit slovami nie je ľahké. Je to však o trochu ľahšie, ak si slová požičiate od niekoho, kto vás inšpiruje. Preto som dnes medzi nás pozvala čestného hosťa.

Možno ju viacerí poznáte – je to **držiteľka zlatej medaily z Talianska**, ktorej príbeh ma toto leto chytil za srdce.

Ale možno neviete, že v apríli jej povedali, že jej život je v nebezpečí. Podrobila sa operácii, nevzdala to a zotavila sa.

A len 119 dní po tom, ako ju pustili z nemocnice, vyhrala paralympijské zlato. Vážené poslankyne, vážení poslanci, privítajte spolu so mnou **Beatrice Vio**. Bebe prekonala ťažké veci vo veľmi mladom veku.

Jej príbeh je o tom, ako možno *zvíťaziť napriek všetkým očakávaniam*. O úspechu vďaka talentu, vytrvalosti a neochvejnému pozitívnemu mysleniu. Je obrazom svojej generácie: má schopnosť ľudí viesť a obhajuje to, v čo verí.

A to všetko dokázala, lebo žije život s presvedčením, že *ak niečo vyzerá ako nemožné*, dá sa to dosiahnuť. *Se sembra impossibile, allora si può fare*.

Tohto ducha v sebe mali zakladatelia Európy a tento **duch charakterizuje aj budúcu európsku generáciu**. Nechajme sa teda inšpirovať našou Bebe a všetkými tými mladými ľuďmi, ktorí menia naše predstavy o tom, čo je možné.

Ktorí nám ukazujú, že sa dá byť tým, kým chceme byť. A že ak v to *veríme*, dá sa *dosiahnuť* čokoľvek.

Vážené poslankyne, vážení poslanci:

Toto je *duša* Európy.

Toto je *budúcnosť* Európy.

Dajme jej spoločne novú silu.

Viva l'Europa.